

POHJOISEN KESKI-SUOMEN YMPÄRISTÖTOIMI

Rakennusvalvonta

LIITE MAALÄMPÖKAIVON / LÄMPÖPIIRIN / JÄRVILÄMMÖN LUPAHAKEMUKSEEN (tämä liite liitetään toimenpide- / rakennuslupahakemukseen)

Rakennuspaikan tiedot:	Nimi																																																		
	Osoite																																																		
Lupahakemukseen liitteenä tarvittavat asiakirjat: <ul style="list-style-type: none">- Lupahakemus- Rakennuspaikan hallintaoikeusselvitys- Asemapiirros, johon merkitään maalämpökaivon /-piirin paikka 2 kpl- Maanalaisten johtojen sijaintiselvitys- Rasitesopimus tarvittaessa (esim vinoreikä naapurin puolelle)- Naapurin kuuleminen varsinaisessa lupahakemuksessa- Naapurin kirjallinen lausunto, mikäli maalämpökaivon taulukon mukaiset minimietäisyydet eivät täyty																																																			
Maalämpökaivon porauksesta syntyvän lietteen käsittelystä on huolehdittava niin, ettei siitä aiheudu haittaa ympäristölle. Porausraportti sekä alkuperäisestä muuttunut maalämpöjärjestelmän sijaintipiirustus on toimitettava rakennusvalvontaan.																																																			
Keruujärjestelmä Lämpökaivo ☐ Maapiiri ☐ Vesistö ☐																																																			
Sijaitseeko maalämpöjärjestelmä pohjavesialueella: 1.luokan pohjavesialue ☐ 2. luokan pohjavesialue ☐ < 500m vedenottamosta ☐ Ei ☐ 1. luokan pohjavesialueella on Aluehallintaviraston lupa (myönteinen päätös) liitettävä liitteeksi hakemukseen.																																																			
Maalämpökaivon ohjeelliset minimietäisyydet eri kohteisiin:																																																			
<table border="1"><thead><tr><th>Kohde</th><th>minimietäisyys</th><th>alle</th><th>yli</th><th>huomautukset</th></tr></thead><tbody><tr><td>Lämpökaivo</td><td>20 m</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Porakaivo</td><td>40m</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Rengaskaivo</td><td>20m</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Rakennus</td><td>3 m</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kiinteistön raja</td><td>10m</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kiin. kohtainen puhdistamo, kaikki jätevedet</td><td>30 m</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kiin. kohtainen puhdistamo, harmaat jätevedet</td><td>20m</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Viemärit ja vesijohdot</td><td>5 m</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kadun reuna</td><td>4 m</td><td></td><td></td><td></td></tr></tbody></table>	Kohde	minimietäisyys	alle	yli	huomautukset	Lämpökaivo	20 m				Porakaivo	40m				Rengaskaivo	20m				Rakennus	3 m				Kiinteistön raja	10m				Kiin. kohtainen puhdistamo, kaikki jätevedet	30 m				Kiin. kohtainen puhdistamo, harmaat jätevedet	20m				Viemärit ja vesijohdot	5 m				Kadun reuna	4 m				
Kohde	minimietäisyys	alle	yli	huomautukset																																															
Lämpökaivo	20 m																																																		
Porakaivo	40m																																																		
Rengaskaivo	20m																																																		
Rakennus	3 m																																																		
Kiinteistön raja	10m																																																		
Kiin. kohtainen puhdistamo, kaikki jätevedet	30 m																																																		
Kiin. kohtainen puhdistamo, harmaat jätevedet	20m																																																		
Viemärit ja vesijohdot	5 m																																																		
Kadun reuna	4 m																																																		
Maapiiri: Etäisyys kiinteistön rajaan (> 5 m tai suostumus)																																																			
Vesistö: Lämmönkeruuputkiston pituus: _____ m Lämmönkeruuputkiston upotussyvyys: _____ m Ankkurointitapa: _____ Vesialueen omistajan kirjallinen suostumus saatu: Kyllä ☐ (liitetään lupahakemukseen)																																																			
Käytettävä lämmönkeruuneste ja määrä (litraa):																																																			
Selvitys öljysäiliön poistamisesta tai käsittelemisestä:																																																			
Lisätietoja:																																																			
Selvityksen tekijä: Aika / 20__ Allekirjoitus Nimen selvitys Puhelin ja sähköposti:																																																			

MAALÄMPÖOHJE

Maalämpö tuli luvanvaraiseksi 1.5.2011 ja edellyttää toimenpidelupaa. Luvanvaraisuus koskee myös maaperään tai vesistöön asennettavan lämmönkeruuputkiston asentamista. (Maalämpöön siirryttäessä rakennuksen sisällä tehtävät muutostyöt saattavat edellyttää rakennusluvan hakemista.)

Hankkeeseen tulee kytkeä riittävän ajoissa **pätevä asiantuntija**, jolla on riittävät edellytykset ja tarvittava kokemus lämpökaivojen poraamisesta. Tämä henkilö voi yleensä toimia myös hankkeeseen nimettynä **pääsuunnittelijana**, joka huolehtii toimenpidelupaan liittyvien asiakirjojen kokoamisesta ja hakemuksen laatimisesta. Hän voi olla lämpökaivon poraamisen suorittavan urakoitsijan edustaja. Hän myös vastaa poraamistyön asianmukaisesta suorittamisesta ja luvassa olevien ehtojen noudattamisesta. Hänellä tulee olla myös riittävä kokemus poraamisen riskien ja poraamiseen liittyvien asiakirjojen hallinnasta. Mikäli pääsuunnittelijaa ei nimetä lupahakemukseen, tulee hankkeeseen hyväksyttävä vastaava työnjohtaja, joka vastaa työn asianmukaisesta suorituksesta.

Jos lämpökaivo tai –putkisto tehdään uudisrakentamisen yhteydessä lupa sisällytetään uudisrakennuksen rakennuslupaun. Uudisrakentamishankkeen pääsuunnittelija koordinoi tällöin myös maalämpökaivoon liittyvät asiat ja vastaava työnjohtaja koordinoi poraamistyön asianmukaisen suorittamisen ja luvassa olevien ehtojen noudattamisen.

Toimenpide luvan myöntäminen ja luvan myöntämisen esteet:

Käytännössä toimenpidelupa myönnetään, ellei sille ole estettä

Luvan myöntämisen esteenä voi olla esimerkiksi se, että lämpökaivo / lämmönkeruuputkisto halutaan porata / asentaa pohjavesialueelle, vedenottamon läheisyyteen tai liian lähelle toista lämpökaivoa, porakaivoa, rengaskaivoa, viemäri- tai vesijohtoa.

Lämpökaivon poraaminen tai lämmönkeruuputkiston asentaminen **1.-luokan pohjavesialueelle** vaatii rakennusvalvonnan toimenpideluvan **lisäksi vesilain mukaisen luvan Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintovirastolta**. Perusteena on ympäristönsuojelulain 1 luku 8§ *Pohjaveden pilaamiskielto* ja vesilain 3 luku 2§ *Vesitaloushankkeen yleinen luvanvaraisuus*. Aluehallintoviraston myönteinen päätös tulee saada ennen kuin toimenpidelupa myönnetään.

2.-luokan pohjavesialueilla ja vedenottamoiden läheisyydessä (< 500 m vedenottamoista) käytetään tapauskohtaista harkintaa. Rakennusvalvonta pyytää toimenpidehakemukseen lausunnon ympäristötoimelta, joten hakija / pääsuunnittelija voi olla ennen luvan sisään jättämistä yhteydessä suoraan kunnan ympäristötoimeen.

Ensisijaisesti suositellaan lämpöputkiston asentamista maalle ja vasta sitten veteen, jos maalle sijoittaminen ei ole mahdollista tai tulee huomattavan kalliiksi. Vesistöön asennettava lämmönkeruuputkistoa varten tarvitaan aina vesialueen omistajan suostumus putkien sijoittamiseen ja pitämiseen vesialueella. Joissakin erikoistapauksissa tarvitaan lisäksi sijoituslupa Aluehallintovirastosta eli, mikäli kyse on järjestäytymättömästä vesialueesta, vesialueen omistaja ei anna suostumusta, johto sijoitetaan yleisen kulkuväylän tai uittoväylän, järven läheisyydessä olevan liikenteellisesti merkittävän salmen, kapeikon tai merkityn veneväylän kohdalle.

Aluehallintoviraston lupaa hakija hakee itse ja toimittaa päätöksen rakennusvalvontaan.

Asemapiirroksen merkittävät:

Asemapiirros (mittakaava näkyviin) 3 sarjaa. Asemapiirroksessa on esitettävä:

- lämpökaivon / lämmönkeruupiirin sijainti ja piirin laajuus, pituus
- etäisyydet naapurin rajaan ja niiltä osin, mikäli suositeltava minimietäisyys alittuu
- syvyys (jos on tiedossa) sekä kaltevuuskulma niin, että etäisyys naapurin rajasta on vähintään 10 m tai naapurin suostumus. Mikäli kiinteistön raja ylittyy vinoreiän takia, tarvitaan rasisuostumus.
- hakijan vastuulla on selvittää kiinteistöllä kulkevat maanalaiset johdot tai muut rakenteet ja merkitä ne asemapiirroksen. Vaihtoehtoisesti voidaan liittää erillinen johtoselvitys lupaliitteeksi siinä tapauksessa, että kiinteistöllä kulkee maanalaisia johtoja.
- Pääsuunnittelija laatii ja allekirjoittaa asemapiirroksen. (nimen selvitys, suunnittelijan ammatti ja yrityksen nimi)

Muuta::

Kiinteistön omistajan / työnjohtajan (uudisrakennusten osalta) on toimitettava porausraportti rakennusvalvontaan, kun lämpökaivo on valmis. Loppukatselmus on tilatta rakennusvalvonnasta. Mikäli haetaan lupaa useammalle lämpökaivolle saatetaan edellyttää ohjeesta poikkeavia tarkempia selvityksiä.

Ympäristö

Reiän poraamisen yhteydessä syntyy karkeaa kiviainesta ja kiintoaineen muodostamaa lietettä. Kiviaines ja liete tulee käsitellä siten, ettei siitä aiheudu haittaa naapureille tai ympäristölle. Niitä ei saa johtaa sellaisenaan vesistöön. Liete voidaan imeyttää tai saostaa tontilla, jos siitä ei tule haittaa omalle kiinteistölle tai naapureille. Pintaveden pääsy porareikään on estettävä tiiviillä kaivo- ja kansirakenteilla. Kaikissa lämmönkeruujärjestelmissä on käytettävä ympäristölle mahdollisimman vaaratonta lämmönsiirtoainetta. Maanalainen öljysäiliö tulee poistaa, jollei se ole perustellusta, teknisestä syystä mahdotonta. Öljysäiliön maahan jättämistä varten rakennusvalvonta käy tarkistamassa tilanteen ja ympäristöviranomaisen puoltava lausunto tarvitaan toimenpidelupapäätökseen.

Lisätietoa: [Ympäristöopas 2009- Lämpökaivo, maalämmön hyödyntäminen pientalossa](#)